

Noaberschap, maar dan in een modern jasje

REPORTAGE DÖRPSZÖRG

Sinds begin dit jaar moeten gemeenten ervoor zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen wonen. Dat lukt vaak alleen met hulp van vrijwilligers, zoals die van DörpsZörg in Ulrum.

Pauline van Kempen

Erst een goed gevulde kippensoep. Dan kalkoenschmittel, aardappelpuree, broccoli en bloemkool, en stoofpeertjes. En tot slot nog een toetje naar keuze. „It is hier net een hotel”, verzucht een bezoeker. „Je eet hier altijd meer dan thuis”, zegt een ander.

Twee keer per maand schuiven zeventien ouderen op donderdag stipt om twaalf uur aan voor de warme maaltijd in het Ontmoetingspunt in Ulrum. Ze praten over zichzelf, elkaar en andere dorpsbewoners en leven mee met het verhaal van de vrijwilliger Trijntje Moes (71) voorleest uit *Koekje der bie!*.

De maaltijd is een van de activiteiten van DörpsZörg, een initiatief van de Ulrumers dat vooral ouderen moet helpen om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen. Dat wil de overheid, en dat willen veel ouderen zelf, zegt voorzitter Hans van der Heide (64) van de onlangs opgerichte Stichting DörpsZörg.

Sinds begin dit jaar zijn gemeenten volgens de aangepaste Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zelf verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen thuis. Voordat professionele zorg wordt ingezet, wordt eerst gekeken naar wat familie, buren en kennissen kunnen doen. Daardoor moet de zorg uiteindelijk goedkoper uitpakken.

In De Marne gaat dat vast lukken, aldus een optimistische burgemeester Kees Wiersma in zijn nieuwjaarstoespraak. „De actieve dorpsgemeenschappen die zo kenmerkend zijn voor onze gemeente, vormen netwerken waarin men omziet naar elkaar. Waarin men elkaar kent en waarin men bereid is elkaar te ondersteunen wanneer dat kan en nodig is.”

Daarbij noemde hij DörpsZörg Ulrum als voorbeeld van een project dat zogenaamde informele zorg breed oppakt. Want zelfs in het bijna vijftienhonderd inwoners tellende Ulrum moet dat georganiseerd worden. „Somme mensen hebben niemand”, weet coördinator Diny Meinardi (63) van DörpsZörg.

„In deze welvaartsmaatschappij zijn we steeds individualistischer geworden”, constateert voorzitter Van der Heide, ook PvdA-fractievoorzitter in de gemeenteraad van De Marne. „Vroeger was moeder thuis, nu werkt iedereen. En als je 65 was, zat je in het verzorgingshuis. Wij willen het noaberschap van vroeger terug, maar dan in een modern jasje. Dat wil zeggen dat we het heel goed organiseren. En stimuleren.”

DörpsZörg is onderdeel van Project Ulrum 2034, waarbij dorpsbewoners sinds een paar jaar nadenken over hoe ze zelf hun krimp dorp leefbaar kunnen houden. Ulrum verrijgt en verliest in rap tempo voorzieningen. Het project, dat landelijk de aandacht trekt, verdient volgens de provincie een subsidie van 1,5 miljoen euro.

De sluiting van verzorgingshuis Asingahof in mei 2013 is niet meer terug te draaien, maar voelt in Ulrum nog steeds als een amputatie. Ouderen die niet meer thuis kunnen wonen, moeten nu naar Leens of Kloosterburen. Ouderen die nog wel thuis wonen, moeten langer wachten op zorg op afroep. En voor de maandelijkse maaltijd en de andere

Hulpvragen van Ulrumers

- Wil je mijn bankafschriften even uitzoeken?
- Iemand loopt met een iPad langs de deuren te collecteren, klopt dit wel?
- Het cijferslot van de fietsenschuur is stuk.
- Wie wil met mevrouw naar Schoonenberg in Groningen?
- Kan iemand de slinger weer aan mijn klok zetten?
- Heb je een loper? Mevrouw heeft zich buitengesloten.
- Waar kan ik mij laten keuren voor verlenging van mijn rijbewijs?
- Hou ik nog huishoudelijke hulp?

▲ Coördinator Diny Meinardi dient de maaltijd op in het Ontmoetingspunt in Ulrum.

activiteiten van het toenmalige Steunpunt moest een andere plek worden gevonden.

Dat werd een leegstaande woning in de seniorenflat aan de Borgsteede. In dit tijdelijke Ontmoetingspunt is slechts plek aan tafel voor de helft van de circa 35 maaltijdbezoekers, en dus is de groep in tweeën gesplitst. Het wachten is nu op de opening van het door Project Ulrum 2034 aangekochte pand Kerkstraat 12, dat na een verbouwing het kloppend hart van het dorp – en van DörpsZörg – moet worden.

Diny Meinardi, die eerder als bezoldigd dorpsconciërge het Steunpunt draaiende hield, doet nu als onbetaald coördinator hetzelfde bij het Ontmoetingspunt. Ze organiseert activiteiten als een spellen- en een breimiddag, een bingo en een overdenking door een predikant. „Voor de sociale contacten.”

Daarnaast helpt ze mensen die hulp nodig hebben bij bijvoorbeeld het invullen van formulieren, het regelen van een doktersafspraak, boodschappen doen en het aanvragen van hulpmiddelen. Daarvoor

kan zij op haar beurt een beroep doen op vrijwilligers.

Om dat gemakkelijker te maken, is Ulrum sinds kort in kleine stukjes verdeeld. Zo'n 25 vrijwilligers hebben elk een of meer straten voor wie zij het aanspreekpunt zijn. In een dorpsenquête hebben andere inwoners aangegeven waarvoor zij ingeschakeld willen worden. „De een wil boodschappen doen, de ander de heg wel even knippen.”

Maar misschien belangrijker nog dan zulke klusjes is dat zo'n aanspreekpunt in de straat ook proble-

men signaleert. Meinardi noemt het voorbeeld van een vrouw die 24 uur per dag mantelzorg is voor haar dementerende man. „Op een gegeven moment lag zij doodziek op bed, haan man had om elf uur nog steeds geen eten gehad. Dan trekken wij het Zonnehuis aan de jas: we denken dat het daar niet goed komt.”

De vrijwilligers van DörpsZörg werken nauw samen met de drie instellingen die in Ulrum zorg aan huis verlenen: TSN Thuiszorg, Buurtzorg en de Zonnehuisgroep. „Wij wilden heel graag één aanspreekpunt voor

alle drie”, verklaart Van der Heide. „En dat lijkt nu te gaan lukken, deze week hebben we overleg over de precieze invulling.”

Het is niet de bedoeling dat de vrijwilligers de professionele zorg overnemen. Maar de grens is soms wel lastig, erkennen ze. Als coördinator is Meinardi zeker 20 uur per week in touw. Van der Heide: „Kan je dat nog aan een vrijwilliger overlaten? Wij denken eigenlijk van niet.”

▲ Voorzitter Hans van der Heide van de Stichting DörpsZörg Ulrum bij het pand Kerkstraat 12. Foto: Geert Job Sevinck

‘De een wil boodschappen doen, de ander de heg wel even knippen’

‘Als je 65 was, zat je in het verzorgingshuis’